

יוםסף זמסדי ורזחל

1572

נערך ויוצא לאור ע"י "זמסדי ורזחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעגל")
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום ז' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

בתפלס

שבת ו' אלול התשפ"ה
פרשה: שפטים
הפטרה: אנכי אנכי

הדלקת נרות - 18:48
צאת השבת - 19:39
ר"ת: 20:27

הדלקת נרות בשבת הבאה 18:39

שפטים	כי תצא
עמוד השחר: 4:50	4:56
זמן טלית: 4:57	5:03
זריחה: 6:16	6:21
חצות: 12:42	12:40
מנחה גדולה: 13:15	13:12
שקיעה: 19:09	19:00

מסכת ליל חול

"עיני פתאים" עיני בשר
הגשמיים הן עיני פתאים,
כי הן ראות מחזות-שווא
ומדוחים. ההסתכלות
הפנימית לתוך-תוכם של
הדברים היא נחלת עיני
חכמים בלבד. השוחד
מעוור את הראייה
הפנימית והנכונה של
החכמים.

העלון לרפואת
מנשה בר דוד וברוריה
מרת אחוהי זינה בת רחל
ולע"נ תמי' ש' שלום בר שמחה ז"ל
חמותי מרים בת רחל ע"ה
הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... 052-5079555

"נאה דורש ונאה מקיים"

"שפטים ושופטים תתן לך ככל שערך אשר ה' אלהיך נותן לך לשבטך ושפטו את העם משפט צדק". אל כל מנהיג, רב ודיין ואיש צבור מופנית הקריאה החנוכית: "שפטים ושופטים תתן לך". טרם שאתה מבקש להטיל את המרות על הצבור, תתן לך; הטל אותם על עצמך. להיות מופת, דוגמא אישית, לא לדרוש מן הוולת ולא לחייב אחרים לפני שכבלת את עצמך במשמעת עצמית של משטר חוק וסדר שהם בגשמת השופטים והשופרים.

אולם ההוראות המחמירות הללו, אסור שיוטלו בתור שכאלה על הוולת בחתיצבו לתת את הדין. לכך כיוונו חז"ל בדרשתם על הפסוק: "לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' אלהיך אשר תעשה לך" – "אזהרה לדיין שאינו הנון". מכאן מתבקש שכשם שפסוק זה מתייחס אל הדיין, כך הפסוק הסמוך: "ולא תקים לך מצבה אשר שגא ה' אלהיך", מתייחס אף הוא אל הדיין. הרי לך אשרה מזה – עץ שענפיו ועליו נעים לכל רוח מצויה ומצבה מזה; אכן דוממת קבועה במקומה ללא זיז. וכי לא ביקשה תורה בהמחשה זו להדריך את הדיין והמנהיג, שכשם שאסור לו לדיין לנמות עם כל רוח; כפוף להלכי – רוח ולא מנובש בהחלטותיו והכרעותיו, כך אסור לו שיהא אטום וקשה כאבן – מצבה, בחינת יקוב הדין את ההר, שאינו קשוב להמית – לב שבזר וכואב. דיין המצוי לא רק בארבעה חלקי שולחן ערוך, אלא גם בחלקו "החמישי", כיצד להלך עם בני אדם ולמצוא את הקשר שבין הדין וההר... כמילות הפסוק: "ואתה לא כן נתן לך ה' אלהיך", רוצה לומר; הקדוש ברוך הוא העניק לך היהודי, ובמיוחד לך הדיין והמנהיג את הכח להגיד: לא, ואת הכח להגיד: כן, ואת התבונה מת להגיד: לא, ומתי להגיד: כן ועל הכל לראות את היחיד בעולם מלא.

"כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב", "כי תקרב אל עיר להלחם עליה" ובין הפשרות הללו לבין הפרשה הפותחת של השבוע הבא: "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלהיך בידך ושבת שביו", בין אלה: "כי ימצא חלל באדמה... לא נודע מי הכהו... ויצאו וקינן ושופטך... ידינו לא שפכו את הדם הזה".

המלחמה מוזילה את חייהם של בני אדם. האכזריות תופסת את מקומה של הרהמנות. הרבה דם נשפך, הרבה קורבנות קרבים, הרבה חיי אדם נקפדים. מה ערך יש או לחיי היחיד שלא נודע מי הכהו. כדי להחזיר ליחיד את כבודו ולאדם את קדושת החיים, צויתה התורה על הבאת העגלה הערופה וההצהרה המחייבת: "ידינו לא שפכו את הדם הזה". כי כל יחיד בישראל הוא עולם מלא.

העלון לע"נ

דודי משה בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ח' אלול

תשפ"ה.

"סוד חכמתו של עשתי עשר" סוף

סוד חכמתו של עשתי עשר

בכל משך זמן הדין, וגם בעת שפסקו הדיינים את פסקם, עמד "עשתי עשר" מן הצד והתבונן ממושכות בפניהם של בעלי הדין. המספר העצום של שעות שהותו בבית הדין, הפך אותו למומחה של ממש, בכל הנוגע לירידה לסוף דעתם של תובעים ונתבעים למיניהם. וגם כאן חש, בחושי הדקים, כי דבר מה אינו כשורה.

הוא הניח כי הצמידים הללו, באמת של הלווה הם. אלא שהלווה מבקש לגרום למלווה, הירא מן השבועה, להציע פשרה, שהלווה ישלם פחות מעשרה זהובים, ובתמורה יסכים לקחת את הצמידים. גם בלי שהוא יצטרך להישבע.

רגע לפני שבעלי הדין הספיקו להביע את הסכמתם או אי הסכמתם לפסק הדין, רמז "עשתי עשר" לדיינים, כי ברצונו לומר להם דבר מה ביחידות.

הדיינים הבינו את הרמז והורו לבעלי הדין לצאת החוצה, ו"עשתי עשר" אמר: "לדעתי, הצמידים הללו שייכים באמת ללווה. אם ברצונכם לבדוק זאת שלחו את הצמידים על ידי שליח לביתו של הלווה, בלי ידיעתו, ושאלו את פיה של אשת הלווה, היא בוודאי מכירה את הצמידים הללו, טוב יותר מבעלה".

"עצה זו", הוסיף כבדרך אגב, "למדתי מאחד הדיינים, כאשר שימשתי לפניו בבית הדין"...

חיוך רחב עלה על פניהם של הדיינים, הצעתו של "עשתי עשר" הוטבה בעיניהם. שליח קל רגלים נשלח לביתו של הלווה וחזר עד מהרה עם תשובה ברורה. הצמידים הללו שייכים לה, בלא כל ספק. גם סימנים מובהקים נתנה בהם, וגם שכנותיה, ששהו באותה עת בבית, חיו את דעתן בלא ספק, כי אלו הם צמידיה של בעלת הבית.

הלווה הוכנס בחזרה אל חדר בית הדין, והדיינים הטיחו בפניו את העובדות. "הלא תבוש, להתגולל כך בטענת שווא על המלווה הישר?" הוכיחוהו על פניו.

ולאלתר פסקו עליו קנס ממון ופסלוהו לעדות עד שלא ילקה בבית הדין, כעונש על העלילה אשר בדה מלבו.

ושוב, בפעם השניה באותו יום, קמו הדיינים על רגליהם. נשקוהו ל"עשתי עשר" על ראשו, וקראו עליו את מאמר רבותינו, כי גדול שימושה יותר מלימודה. (על פי נחלת אבות)

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמון

הודעות מרכז "חול חול" תתח ביימים : א - ה פלא... 052-5079555

לוח שנה

לידיעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה בעלות 17 ש"ח.
כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4 בעלות 12 ש"ח.
הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251 הכמות מוגבלת

מנויים : לקבלת העלון חנים במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

חובת הלב

הלכות הנחת תבשיל על האש מערב שבת על מנת
שיתבשל בשבת (שהייה)
והלכות חימום תבשיל בשבת (חזרה)
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

שהייה בתבשיל חי שלא התחיל להתבשל

ולכן כשרוצה להניח תבשיל שלא נתבשל על גבי אש גלויה, יניחנו סמוך
ממש לזמן קבלת שבת, כשבאותה שעה עדיין לא נתחמם התבשיל
כשיעור חום שהיד סולדת בו, (מפני שיש אומרים שמשעה שהגיע
התבשיל לשיעור חום שהיד סולדת בו נחשב הדבר כתחלת הבישול),
באופן שעד סמוך לשקיעת החמה לא יתחיל בישול התבשיל בחום שהיד
סולדת בו. ומכל מקום אין צריך לדקדק בזה כל כך, ואפילו אם הגיע
לשיעור חום שהיד סולדת בו זמן מועט קודם שקיעת החמה יש להקל.

כב. דין תבשיל שהיה חי סמוך לכניסת השבת, או שנתן בתוכו סמוך
לכניסת השבת חתיכה חיה שלא נתבשלה כלל, שהתירו חכמים
להשהותו על גבי אש גלויה, אינו אלא תבשיל שבקדרה, אבל לענין
צלי שצולים על האש, אפילו אם היה חי סמוך לכניסת השבת לא התירו
חכמים להשהותו, וכמו שיבואר באורך להלן (ריש סימן רנד). וכן לענין
אפיית פת לא התירו חכמים להתחיל האפיה בתנור סמוך לחשכה אלא
באופן שיקרמו פניה שכנגד האש, וכמבואר בשלחן ערוך להלן (סימן
רנד סעיף ה').

ואף לענין תבשיל שבקדרה, לא בכל תבשיל חי התירו חכמים להשהותו
על גבי כירה שאינה גרופה או קטומה, ולענין מיני קטניות ותורמוסין
שמתבשלים במהרה, וכן לענין מים, לא התירו חכמים להשהותם מערב
שבת על גבי כירה שאינה גרופה או קטומה, ודינם כדין תבשיל שהתחיל
כבר להתבשל ועדיין לא נתבשל כמאכל בן דרוסאי, ובוה אף חנניה
מודה שאסור להשהותו על גבי כירה שאינה גרופה או קטומה, וכמבואר
בשלחן ערוך להלן (סימן רנד סעיפים ח—ט).

שהייה בתולדת חמה

כג. מותר להשהות מערב שבת דבר מאכל שלא נתבשל על גבי תולדת
חמה, כגון להניחו על גבי חול או בגד שנתחממו מחום השמש, או במים
שנתחממו מחום השמש, או בחמי טבירה, אף על פי שמחמת כן מתבשל
שם אחר כניסת השבת, ודוקא לענין שהייה על גבי האש אסרו חכמים.

בספר "שולחן שלמה" מסביר שצווי זה הינו
חלק מאותה דאגה וחרדה שהתורה שומרת
שלא יומת אדם שלא כדין, וכבר אמרו
סנהדרין ההורגת אחת לשבעים שנה
נקראת "חבלנית".

ועל כן מאותו טעם, ציותה התורה שהעדים
שעל פיהם נגזר הדין, ושהם בטוחים יותר
מכל במעשהו של הנאשם, דווקא הם יקבלו
עליהם את האחריות במותו של הנדון.
ומשום כך, ציווי זה נאמר דווקא לגבי דין
מיתה ולא בעונש מלקות.
"ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה
לו מאד"

הנה כשכתבה התורה את האיסור של "לא
ירבה לו סוסים", נתנה התורה טעם לכך:
"ולא ישיב את העם מצרימה". כך כלפי
האיסור של "לא ירבה לו נשים", כשהטעם
לכך הוא: "ולא יסור לבבו". ואילו כלפי
האיסור של "וכסף וזהב לא ירבה לו מאד",
לא נאמר טעם כל שהוא לאיסור זה. מה
טעם לכך?

רבי חיים משאש זצ"ל, כותב בספרו "נשמת
חיים", טעם נאה לכך. לפי שטעם איסור
ריבוי עושר המלך הוא משתי סיבות או
משלל האויבים על ידי מלחמת הרשות, או
מכובד המיסים והארנוניות שהמלך מטיל
על נתיניו, יושבי חבל ארצו.

ואלו שני הדברים שהזכרנו, הרי הם דברים
שאין יאה למלך ישראל לעשותם. הן
לשלוח את ישראל, למות חלילה, במלחמת
הרשות. והן להכביד עליהם במיסים בכדי
להרבות את עושרו.

ולכן לא הוצרכה התורה ליתן טעם לאיסור
ריבוי כספו וזהבו של מלך ישראל, דזהו
כדבר הפשוט ומובן מאיליו.

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך"
פירשו רבותינו בעלי המוסד, דפסוק זה קאי
על האדם שצריך הוא לשמור על חושיו,
שלא ילכדו בעצת היצר.

והנה תיבת "שעריך". הם ראשי תיבות:
שינים. עינים. ידים. רגלים. ראש. כרס.
כליות.

"ושפטו את העם משפט צדק"

בדרך רמז, מפרש הפסוק רבינו חיים בן עטר
זיע"א, על פי דברי הכתוב בתהילים "ישפט
תבל בצדק" – ואמרו אנשי אמת כי בית דין
העליון יקרא "צדק".

ועוד אמרו רבותינו ז"ל "כל מזונותיו של
אדם קצובין לו מראש השנה ועד יום
הכיפורים".

והנה כשיפול ההפרש על הממון בין אדם
לחבירו ועמדו לפני השופט, אם ישפט על
פי התורה אשר צוה ה' כשיזכר הראוי
לזכות, הנה הם שופטים המשפט עצמו
ששפט בית דין הנקרא "צדק".

והוא אומרו ושפטו את העם משפט צדק
היינו ששופט כב"ד העליון הנקרא "צדק".

"כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדקים"

הגר"א בספרו "קול אליהו" מעיר שיש לשים
לב לשינוי הלשון: כי בפרשת שופטים אמר
הכתוב "יעור עיני חכמים" ולעיל בפרשת
משפטים אמר "יעור פקחים". וביאור הענין
הוא כי הנה ישנם שני דברים המוכרחים
לדין ולתלמיד חכם: האחד, שיהיה חכם
בתורה להבין את הדין על בוריו, והשני
שיהא חכם בטיב המסחר ומרמות העולם
הזה כדי שיוכל להבין בדין מרומה. והנה
ההבדל שבין "חכם" ל"פיקח", ש"חכם" זה
הוא שחכם בתורה, ו"פיקח" נקרא מי שיוודע
ומבין במרמות העולם.

ולפיכך הזכירה תורה בשתי פעמים
שהשוחד סופו לעור עיני החכמים בעיני
דיני התורה, ואת עיני הפקחים היודעים
ומבינים בטיב העולם ומרמות הסוחרים.
יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם
באחרונה.

ובאמת שיש להתפלל מדוע הטילה התורה
את החובה הזו של ההוצאה לפועל וביצוע
גזר הדין על העדים עצמם? וכי לא די להם
בזה שטרחו ובאו להעיד בפני הבית דין,
דבר שממנו רבים מתחמקים לא רק בכדי
לחסוך טרחה ודין ודברים מעצמם, אלא גם
ממתח של החקירות והדרישות והאיומים
שמאיימים עליהם?

"הגויים יתביישו"

משלחת של משכילים באה פעם לפני בעל 'חמדת שלמה' וניסתה להשפיע עליו להסכים לייסד
בווארשה סמינר לרבנים בפיקוח הממשלה. לצידו היה באותה שעה מחותנו, רבי לייבלה לנדא,
רבה של וישגורד, שהיה ידוע בפיקחותו.

אמר רבי לייבלה: "אמרו חז"ל, שלעתיד לבוא יבואו אומות-העולם ויטענו שמגיע להן עולם-הבא,
שכן תיקנו גשרים ומרחצאות בשביל ישראל. וכי למה לא יתבעו עולם-הבא על הרבנים שהעמידו
לישראל?

"אלא", חייך רבי לייבלה, "נראה שאפילו הגויים עצמם יתביישו להזכיר את הרבנים שיעמיד
הסמינר הזה..."